

Shkolla e mesme Jopublike “IBRAHIM KODRA”, Durrës

PROJEKT

Tema: “Kanceri i zorrës së trashë në trupin human”

**Punoi: Klejda SHKRETA
Denis DOMI**

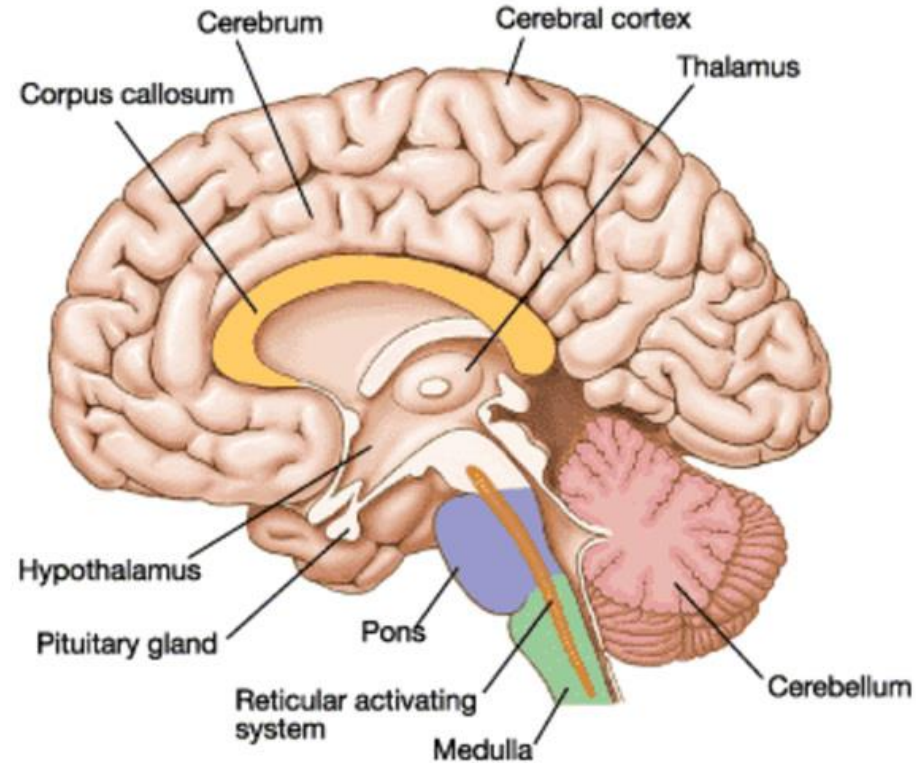
Udhëhoqi: Dr. Laura GJYLI

Durrës, 2016

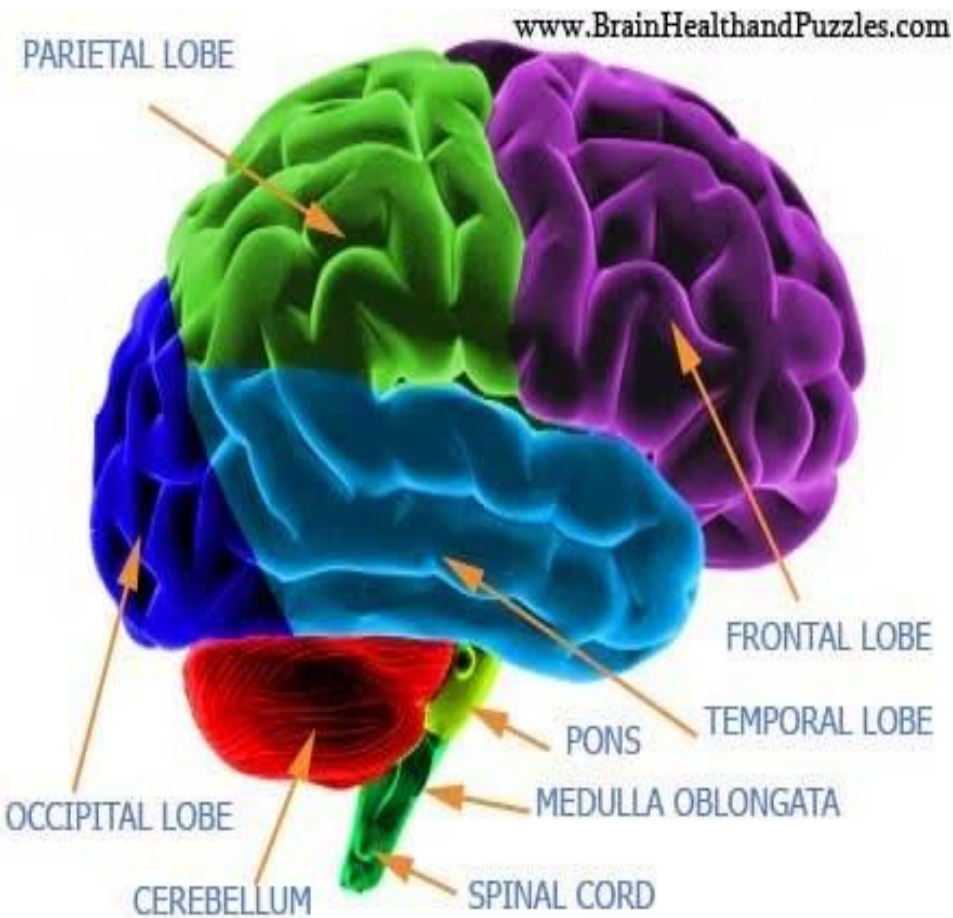
Objektivat e Realizuara

- Truri dhe anatomia e tij në trupin human;
- Ndërtimi i trurit në kushte normale;
- Funkcioni i trurit në kushte normale;
- Kanceri si koncept;
- Prezantim i kancerit të trurit;
- Faktorët e shfaqjes së sëmundjes;
- Simptomat;
- Diagnoza e kancerit të trurit;
- Stadet e kancerit të trurit.
- Statistika të përhapjes dhe vdekshmërisë nga kanceri
- i trurit sot në botë dhe Europë;
- Trajtimi i kancerit të trurit;
- Masat parandaluese;
- Këshilla për të zvogëluar rrezikun e kancerit të trurit.
- Shërimi i kancerit të trurit përmes bioteknologjisë në të ardhmen.

Anatomia e trurit

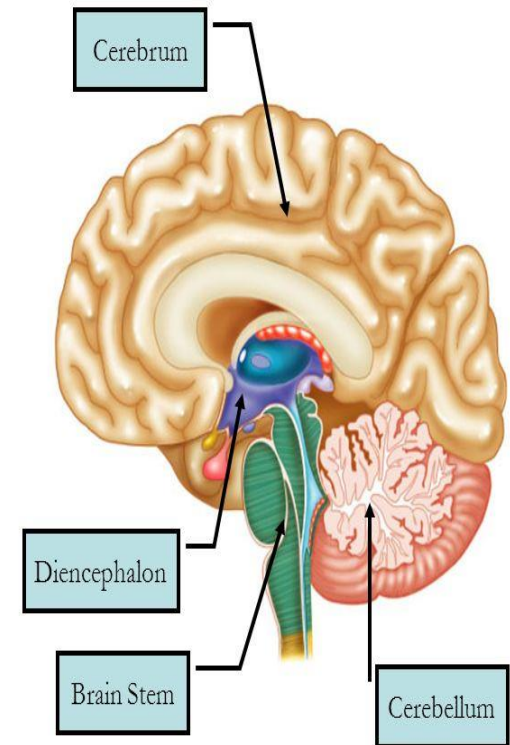
Truri dhe anatomia e tij në trupin human

Lobet kryesore të trurit

Principal Parts of the Brain

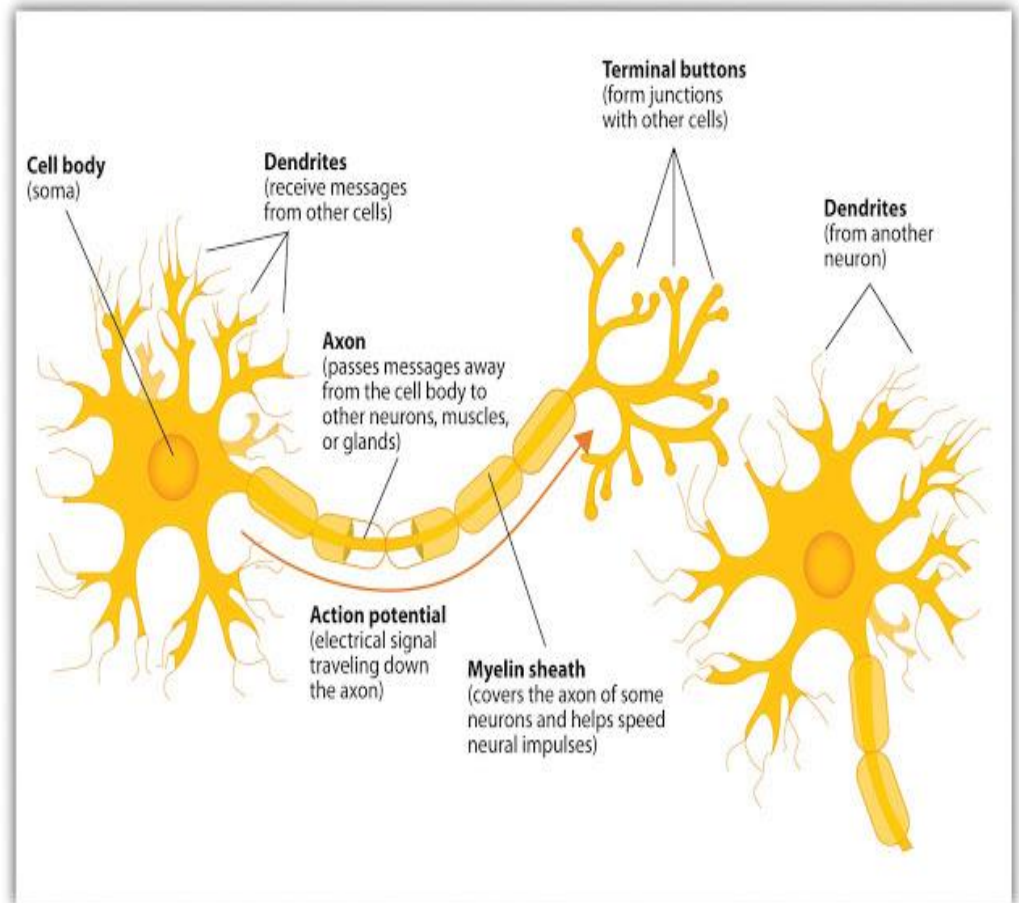
1. Cerebrum
2. Diencephalon
 - a) Thalamus
 - b) Hypothalamus
3. Cerebellum
4. Brainstem
 - a) Medulla
 - b) Pons
 - c) Midbrain

Pjesët kryesore të trurit

HISTOLOGJIA E TRURIT

- Qelizat e trurit mund të ndahen në dy grupe: **neuronet** dhe **neuroglitë**. **Neuronet**, ose qelizat nervore, janë **qelizat që kryejnë të gjithë komunikimin dhe përpunimin e informacionit në brendësi të trurit.**
- Neuronet shqisore hyjnë në tru nga sistemi nervor periferik i cili jep informacion në lidhje me gjendjen e trupit dhe rrethinat e saj.
- Shumica e **neuroneve të lëndës gri të trurit janë interneurone**, të cilët janë përgjegjës për integrimin dhe përpunimin e informacionit të dorëzuar në tru nga neuronet shqisore. **Interneuronet i dërgojnë sinjale neuroneve motorike, të cilët e bartin këtë sinjal në muskujt dhe gjëndra.**
- **Neuroglitë ose qelizat gliale, veprojnë si qelizat ndihmëse të trurit; ata mbështesin dhe mbrojnë neuronet.**
- Në tru ka katër lloje të qelizave gliale: astrocitet, oligodendrocitet, mikroglia, dhe qelizat ependimalike.

Ndërtimi i neuronit

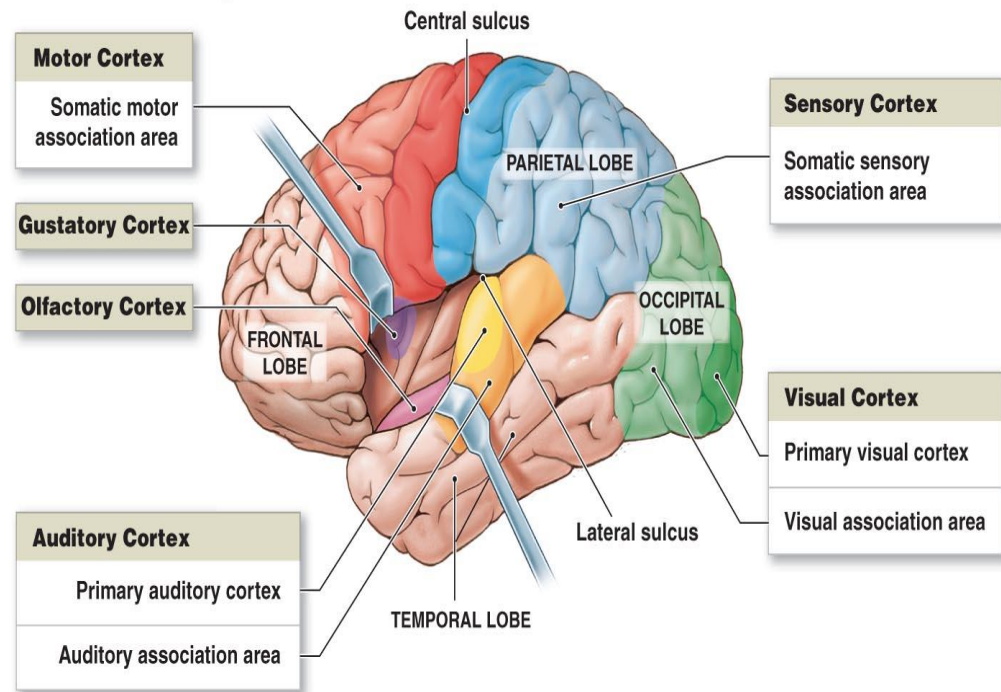
FUNKSIONI I TRURIT

• **Truri i njeriut është përgjegjës për të gjithë mendimet dhe lëvizjet që trupi prodhon.**

• Ky i lejon njerëzit për të bashkëvepruar me sukses me mjedisin e tyre, duke komunikuar me të tjerët dhe të ndërveprojnë me objektet e pajetë pranë tyre.

• Nëse truri nuk funksionon si duhet, aftësia për të lëvizur, të gjeneruar informacion të saktë ndijor ose flasin dhe të kuptojnë gjuhën mund të jetë dëmtuar gjithashtu.

The motor and sensory cortices and the association areas for each

Korteksi sensor dhe motor dhe lidhja me zonat shoqëruese

Truri është i përbërë nga qeliza nervore të cilat ndërveprojnë me pjesën tjetër të trupit përmes palcës kurrizore dhe sistemit nervor. Këto qeliza dërgojnë informacionin në qendra të caktuara të trurit ku mund të përpunohen dhe një reagim i duhur mund të gjenerohet.

Disa lëndë kimike të vendosura në tru, ndihmojnë trupin të mbajë homeostazën.

KANCERI SI KONCEPT

•Kanceri është një grup i sëmundjeve që përfshijnë rritjen e qelizave jonormale me potencial për të pushtuar ose përhapur në pjesë të tjera të trupit.

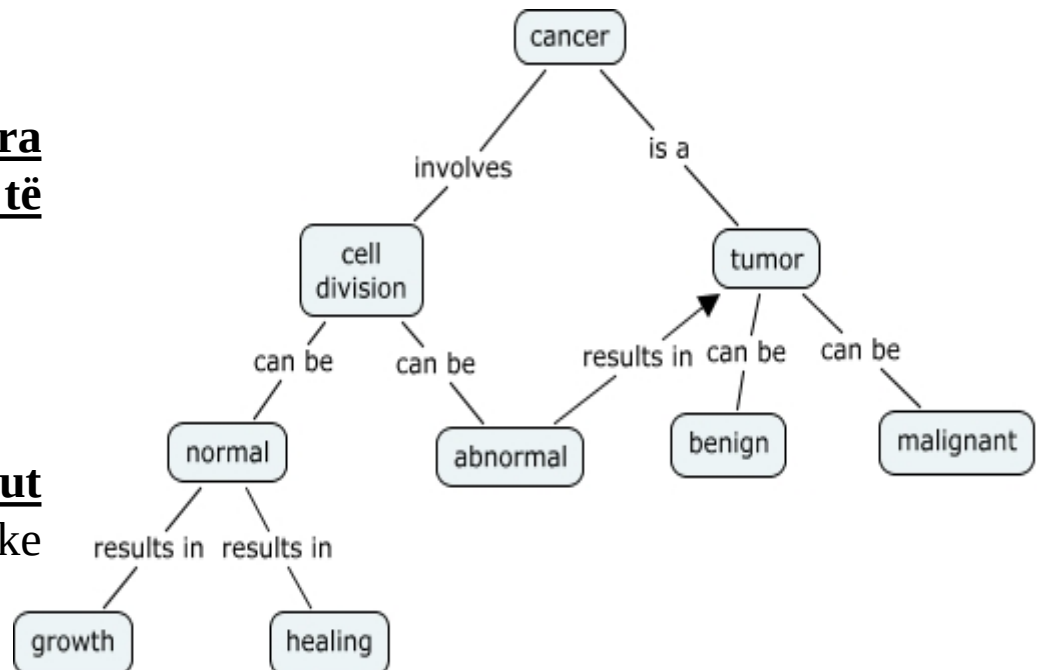
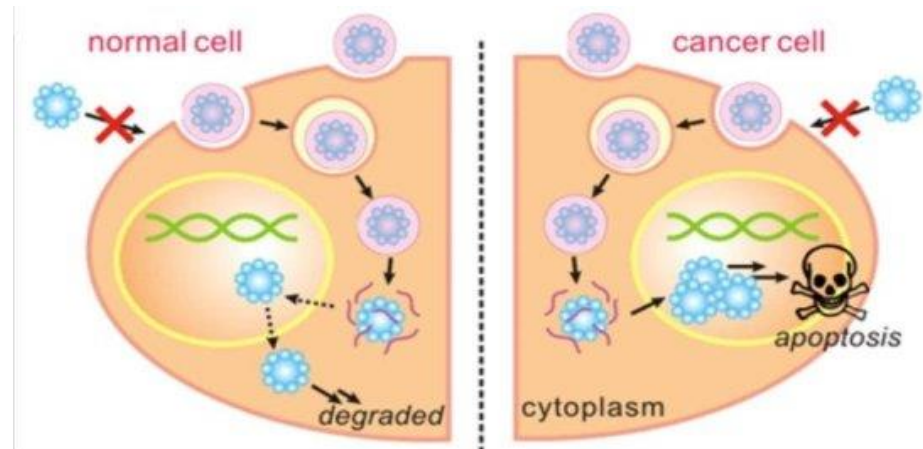
•Jo të gjitha tumoret janë kancerogjene.

•Tumoret beninje:

nuk janë të përhapur në pjesë e tjera të trupit, por vetëm në një zonë të caktuar.

•Tumoret malinje:

janë të përhapura përmes gjakut dhe limfës në të gjithë trupit, duke shkaktuar vdekjen e individit.

Skema e kancerit

Tumoret primare dhe sekondare

PRIMARE

- Fillon në tru ose përhapet nga ndonjë kancer tjetër në vende të tjera.
- Ky tumor i trurit e ka bazën në tru.

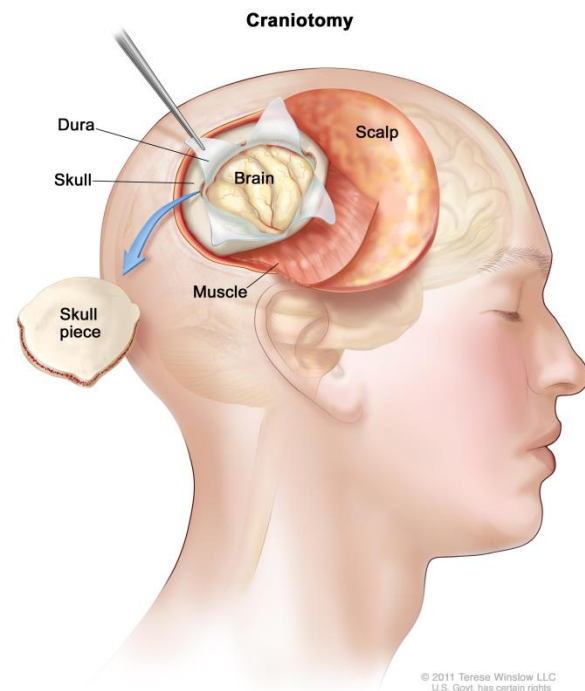
SEKONDARE

- Lind në një vend tjetër të organizmit.
P.sh. si ai i mushkërive, gjirit, veshkave, stomakut, zorrës së trashë dhe melanoma.

Lloje të ndryshme të tumoreve të trurit dhe palcës kurrizore

Ka lloje të ndryshme të tumoreve të trurit dhe palcës kurrizore:

- Astrocytic Tumors
- Oligodendroglial Tumors
- Mixed Gliomas
- Ependymal Tumors
- Medulloblastomas
- Pineal Parenchymal Tumors
- Meningeal Tumors
- Germ Cell Tumors
- Craniopharyngioma (Grade I)

Kraniotomi

Truri dhe tumori

Tumoret e trurit janë më të rralla në krahasim me tumoret e tjera. Në shumë raste nuk dihet as shkaku që i shkakton këto tumore.

Ai mund të vihet re tek pacientë të çdo moshe, por më së shumti në grupmoshat e avancuara, sikundër shumica e tumoreve të tjera.

Rezonanca manjetike për diagnostim

Stadet e tumorit të trurit

Stadet e kancerit të trurit janë shumë më e ndryshme se kancere të tjera në trup.

Kanceret në mushkëri, zorrës së trashë dhe të gjirit janë organizuan në bazë të vendndodhjes së tyre në trup, madhësia, përfshirjen e nyjeve limfatike, dhe përhapjen e mundshme. Tumoret në tru vlerësohen në bazë të se sa agresive shfaqen qelizat e tumorit në një mikroskop.

Grada I i kancerit të trurit:

- Në gradën I të kancerit të trurit, tumori rritet ngadalë dhe rrallë përhapet në indet e afërta. Ai mund të hiqet tërësisht me kirurgji.

Grada II i kancerit të trurit:

- Në gradën III të kancerit të trurit, tumori rritet ngadalë, por mund të përhapet në indet e afërt ose të përsëritet.

Grada III i kancerit të trurit:

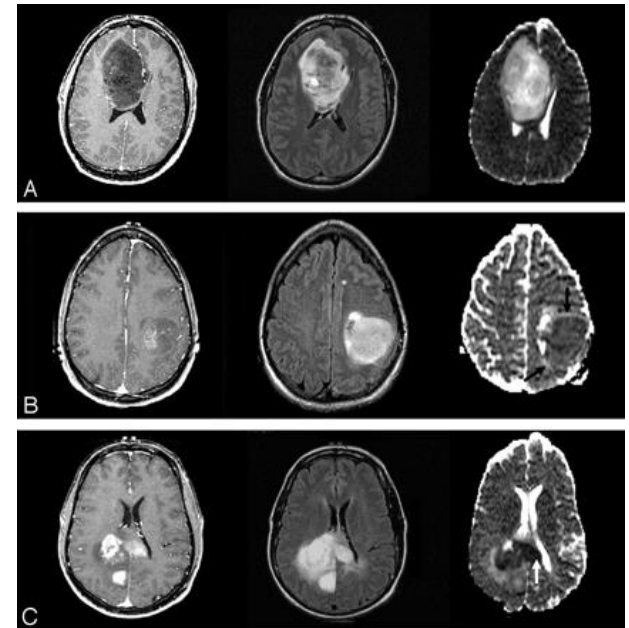
- Në gradën III të kancerit të trurit, tumori rritet shpejt, mund të përhapet në indet afër dhe qelizat e tumorit të duken shumë të ndryshme nga qelizat normale.

Grada IV i kancerit të trurit:

- Në klasën IV kanceri në tru, tumor rritet dhe të përhapet shumë shpejt, dhe qelizat e tumorit nuk shihen si qelizat normale.

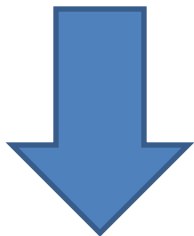
Tumoret metastatike të trurit:

- Tumoret sekondare të trurit ose metastatike, të cilët përhapur në tru nga një vend tjetër në trup, janë shumë më të zakonshme se sa tumoret primare të trurit.

Grada II II (rreshti i sipërm), grada III (rreshti i mesëm), dhe grada IV (rreshti i fundit)

Faktorët e rrezikut mund të jenë

Faktorët e rrezikut të mjedisit

Deri më sot, të vetmit shkaktarë të tumoreve ose kancereve në tru janë:

- 1.Rrezatimi në zonën e trurit.**
- 2.Ekspozimi ndaj rrezatimit jonizues.**
- 3.Pirja e duhanit, e cigareve, e alkoolit. dhe përdorimi i drogave.**
- 4.Përdorimi i telefonit.**
- 5.Ekspozimi ndaj lëndëve kimike.**
- 6. Puna në kushte të rrezikshme.**

Faktorët e rrezikut gjenetik

Shumica e faktorëve gjenetik të rrezikut nuk janë të trashëguara që në lindje, por në të vërtetë të ndërtuara me kalimin e kohës si dhe moshës.

Tumoret e trurit janë të lidhura edhe me ndryshimet në kromozome. Çdo qelizë normale në trupin e njeriut ka 23 cifte kromozomesh. **Ndryshimet më të zakonshme kromozomale në tumoret e trurit ndodhin në kromozomet 1, 10, 13, 17, 19, dhe 22.**

Nëse anëtarët e shumtë të familjes kanë qenë të diagnostikuar me tumore të trurit, ose keni shqetësime në lidhje me fillimin e një familje, ju mund të bisedoni me një **këshilltar gjenetik**.

Sëmundjet gjenetike: sindromi i Turkhot, sindromi Gorlin, sindromi Historiku sindromi Hyppel-Landau - Fraumeny, neurofibromatosis (lloje 1 dhe 2) dhe skleroza gunga.

LLOJET E TUMOREVE TË TRURIT

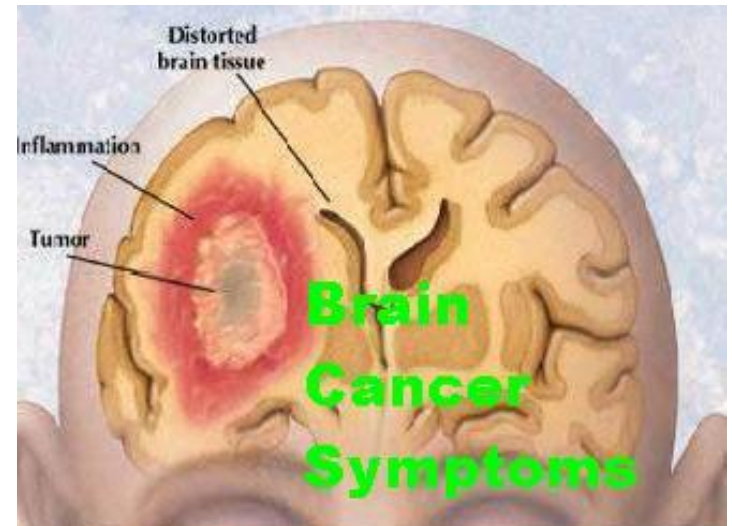

Simptomat

Shumica e simptomave të tumoreve në tru përfshijnë dhimbje koke, që zakonisht vjen për shkak të presionit të cilin tumori bën në rrethinën e trurit. Krizat dhe konvulsionet po ashtu mund të ndodhin për shkak se tumori mund ta irritojë trurin.

Shenja të tjera të mundshme të tumoreve në tru përfshijnë:

- =Problemet në të folur;
- =Pamje jo e mirë;
- =Dobësi në pjesë të ndryshme të trurit;
- =Probleme me të kuptuarit;
- =Nauze (mundim) dhe vjellje;
- =Probleme për të mbajtur ekuilibrin ose për të ecur;
- =Mpirje ose therje në krahë ose këmbë.

Brain tumor symptoms

Headaches

Vomiting

Vision problems

Loss of sensation

Speech difficulties

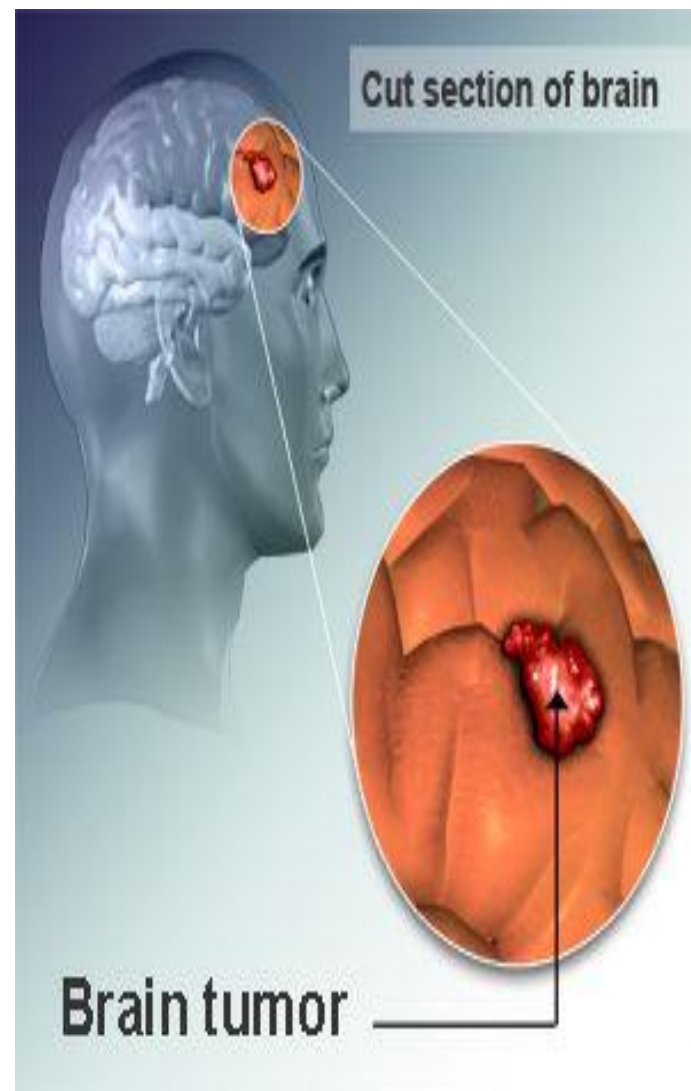

Hearing problems

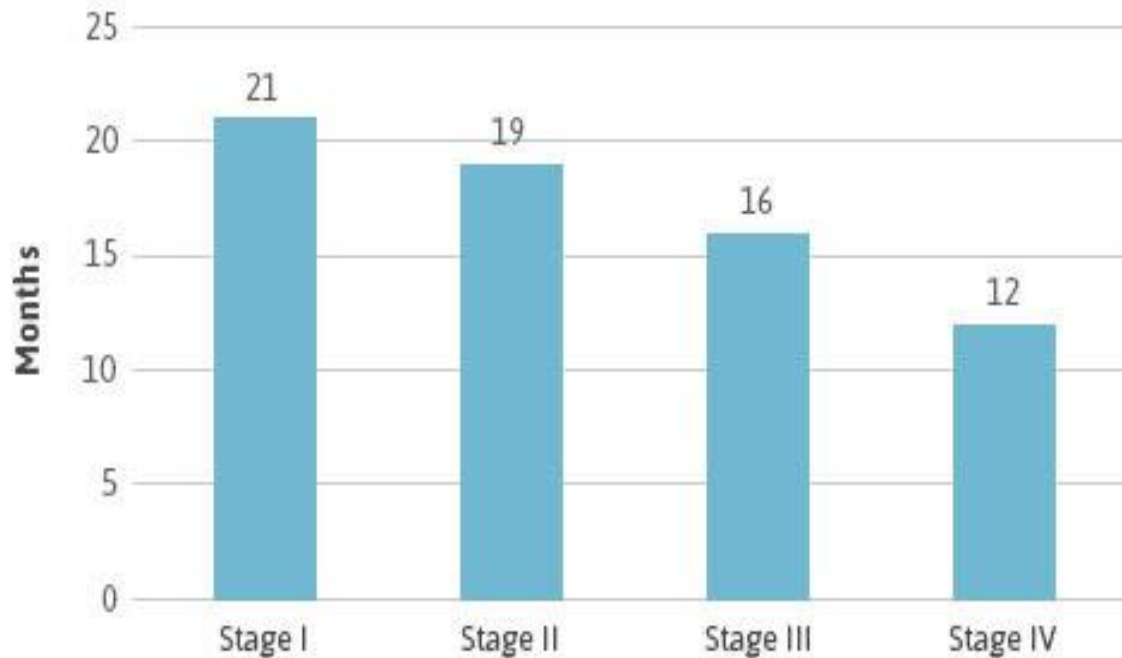
Simptomat e kancerit të trurit

Terapia e tumoreve

- Pasi i sëmurë dallon simptomat e para e domosdoshme është që t'i drejtohet mjekut dhe të bëjë analizat paraprake.
 - Pas diagnostifikimit të tumorit në tru, vendoset edhe terapia që duhet të ndiqet.
 - Terapia e tumoreve të trurit varet prej **lokacionit**,
 - madhësisë**,
 - prejardhjes së tumorit si dhe**
 - nga gjëndja e përgjithshme e pacientit.**
- Në vend të parë qëndron **operimi i tumorit**, e ndjekur nga **rrezatimi** dhe **kemoterapia**. Në varësi të shkallës së përhapjes së tumoreve mund të prihen dhe të hiqen gjatë operacioneve.

Statistikat rreth kancerit të trurit për katër fazat

Periudha e zgjatjes së kancerit të trurit sipas fazave, shprehur në muaj

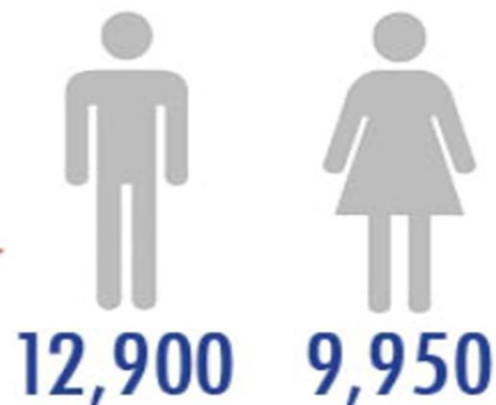
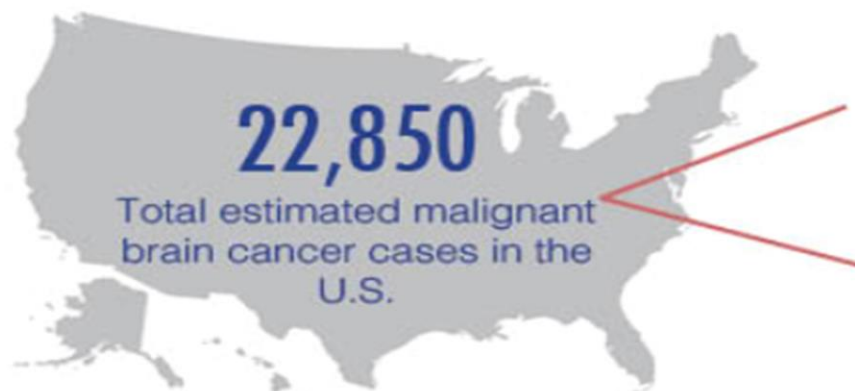
Statistika të kancerit të trurit për vitin 2015

American
Cancer
Society®

2015 Brain Cancer Facts & Figures

Only one in **140** men and one in **180** women will develop a malignant tumor of the brain or spinal cord in his or her lifetime all cancer diagnoses.

Source: American Cancer Society

Statistika për tumorin e trurit

1 Every day, 27 Canadians are diagnosed with a brain tumour.

2 Brain tumours affect people of all ages and backgrounds.

3 Brain tumours are the leading cause of cancer death in children under the age of 20.

4 There are over 120 different types of brain tumours, making treatment very complicated.

5 Brain tumours drastically affect physical and cognitive abilities and quality of life.

10 Facts About Brain Tumours

6 Although as many as 60% of children with brain tumours will survive, they are often left with long-term side effects.

7 Metastatic brain tumours occur at some point in 20-40% of people with cancer.

8 The average patient will make 52 visits to their health care team in the first year of diagnosis.

9 In Canada, data collection on brain tumours is incomplete. Accurate data is needed to better understand the disease and improve treatment.

10 An estimated 55,000 Canadians are living with a brain tumour.

TRAJTIMI I KANCERIT TË TRURIT

Programi i kancerit të trurit mund të përfshijë grupet e mëposhtme të masave terapeutike:

- terapi simptomatike;
- kirurgji;
- radioterapi;
- radiosurgery;
- kimioterapia;
- cryosurgery.

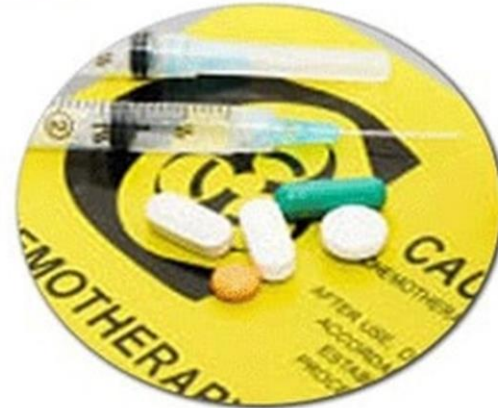
Brain tumor treatment

Surgery

Radiosurgery

Chemotherapy

TRAJTIMI I KANCERIT TE TRURIT.

Kirurgji.

Implante radioaktive.

Radioterapi.

Kimioterapi.

Gamma knife.

Sa jetojnë me kancer të trurit?

Efektiviteti i trajtimit të kancerit të trurit varet nga diagnoza në kohë të sëmundjes dhe përshtatshmërinë e trajtimit.

Kur kryen një trajtim tre faza në fazat e hershme të sëmundjes mbijetesën pesë-vjeçare të pacientëve është 80%.

Nga ana tjetër, kur ai zbulon një drejtimin pesëvjeçar norma mbijetesë e sëmundjes nuk i kalon 40%.

Për këtë arsye, për të identifikuar ndonjë tregues i zhvillimit të kancerit të trurit, është bazë për apel të menjëhershëm për oncologist dhe terapi të plotë.

Masat parandaluese te kancerit te trurit

Çdo kancer i diagnostikuar në stade të hershme mund të ketë shërim.

1. Bërja e një jete aktive.
2. Ushqyerja e rregullt.
3. Mos abuzimi me duhanin dhe alkoolin.
4. Mosneglizhimi i ankesave.
5. Kontrrollet periodike tek mjeku janë e vetmja mënyrë për tu kujdesur ndaj kësaj sëmundje.

Bibliografia

<http://www.cancer.net/cancer-types/brain-tumor/symptoms-and-signs>

<http://www.abta.org/about-us/news/brain-tumor-statistics/?referrer=https://www.google.al/>

https://sq.wikipedia.org/wiki/Tumori_i_trurit

<http://mjeku.net/?id=17&s=148&t=3>

<http://www.cancercenter.com/brain-cancer/grading/>

Faleminderit për vëmendjen!!!

